

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ”
(для бакалаврів, спеціалістів)

МАУП

Київ 2005

Підготовлено старшим викладачем кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства *О. М. Кісілевич*

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин (протокол № 2 від 30.09.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Кісілевич О. М. Навчальна програма дисципліни “Міжнародна інформація” (для бакалаврів, спеціалістів). – К.: МАУП, 2005. – 23 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “ Міжнародна інформація ”, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У сучасному світі поступово відбувається перехід від індустріального типу суспільства до постіндустріального — інформаційного суспільства. Складність і різноманітність сучасної міжнародної інформації, її джерел, експоненційне зростання обсягів самої інформації потребує від фахівців-міжнародників навичок вибору адекватних методик аналізу сучасних міжнародних інформаційних матеріалів і вміння самостійно вирішувати інформаційні завдання професійної діяльності.

На жаль, незважаючи на інтерес до сучасних проблем міжнародної інформації, нові методики аналізу міжнародної інформації, нові аспекти розвитку міжнародної інформаційної спільноти не систематизовані достатньою мірою. Мета та завдання дисципліни “Міжнародна інформація” — ознайомити студентів із становленням і сучасним розвитком поширення інформації у світі, а також із системою її використання; висвітлити еволюцію ставлення міжнародних організацій до проблем інформації і комунікації, нові економічні і правові аспекти; навчити студентів визначати зміни в міжнародних інформаційних структурах і процесах поширення інформації.

Після вивчення курсу студенти повинні знати визначення системи інформації на загальносвітовому рівні, її значення для розвитку політичних процесів; розуміти сучасні тенденції та актуальні проблеми міжнародної комунікації та інформації; розуміти зміст основних положень права особи на інформацію, використання новітніх технологій; навчитися застосовувати здобуті знання на практиці.

МАУП

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ”

№ пор.	Назва теми
1	Основні поняття міжнародної комунікації та інформації
2	Історія розвитку та поширення інформації
3	Інформаційне суспільство
4	Перші спроби використання інформації в політичних цілях. Політичні процеси в сучасних умовах та роль інформації
5	Новітні технології та їх використання в політичних процесах
6	Національне та міжнародне інформаційне право
7	Діяльність міжнародних організацій в міжнародній інформаційній сфері
8	Міжнародні стандарти свободи слова
9	Захист особистих даних
10	Інформаційна безпека та інформаційні війни
11	Світовий ринок інформаційних технологій
12	Інтернет як новітня мережа загальносвітового поширення інформації

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ”

Тема 1. Основні поняття міжнародної комунікації та інформації

Поняття інформації та комунікації. Моделі комунікації. Визначення терміна “інформація” з точки зору різних наук: філософії, соціології, кібернетики, права тощо. Атрибутивний і функціональний підходи до розуміння природи інформації. Основні положення теорії інформації. Визначення інформаційної сфери, інформаційної діяльності, інформаційної продукції та інформаційних послуг. Стаціонарні та мобільні інформаційні ресурси. Класифікація видів комунікації та інформації.

Поняття інформаційної інфраструктури. П’ять складових “національної інформаційної інфраструктури”: інформаційні робітники, інформаційні технології, інформаційні інститути, користувачі інформації та сфери використання інформації, інформаційна політика.

Інформація як глобальне явище в сучасному світі. Роль поширення інформації для розвитку суспільства, становлення інститутів держави та права, для політичних процесів. Інформація як складова глобальних проблем людства. Поняття міжнародної інформації та її функції.

Поняття джерел міжнародної інформації. Закриті (дипломатичні, розвідувальні, військово-стратегічні та статистичні) й відкриті (міжособистісні та опосередковані) джерела міжнародної інформації.

Складові поняття “міжнародна інформація”: міжнародно-інформаційні ресурси; національний інформаційний потенціал; національний інформаційний продукт; міжнародний інформаційний простір; міжнародна інформаційна політика.

Література [1–52]

Тема 2. Історія розвитку та поширення інформації

Особливості поширення інформації на різних етапах становлення людської цивілізації. Перші спроби розвитку міжнародної інформаційної мережі в античному світі. Правове регулювання забезпечення охорони інформації та осіб, які беруть участь у цьому процесі. Інформаційні революції.

Заснування перших міжнародних організацій у міжнародній інформаційній сфері. Створення Всесвітнього поштового союзу та його роль у подальшому розвитку міжнародних комунікаційних процесів.

Розвиток телетайпної мережі, яка переростає в мережу спілкування між народами загального значення і продовжує вдосконалюватися на сучасному етапі.

Діяльність Ліги Націй із забезпечення збирання та використання інформації.

Міжнародно-правова програма розвитку комунікацій.

Заключний Акт наради з безпеки та співробітництва в Європі та його положення стосовно правового регулювання поширення інформації, визначення свободи поширення інформації журналістами та захист журналістів від переслідувань за поширену інформацію.

Новітні галузі комунікацій і комунікативних технологій.

Література [7–22; 24; 26–52]

Тема 3. Інформаційне суспільство

Перші спроби визначити поняття “інформаційне суспільство”.
Причини становлення інформаційного суспільства. Етапи становлення інформаційного суспільства. Інформаційне суспільство в американській та європейській національних інформаційних інфраструктурах.

Поняття інформаційного суспільства. Основні особливості та характеристики інформаційного суспільства: наявність інформаційної інфраструктури; масове застосування персональних комп'ютерів, підключених до транскордонних інформаційно-телекомунікаційних мереж, підготовленість членів суспільства до роботи на персональних комп'ютерах і в транскордонних інформаційно-телекомунікаційних мережах; відсутність географічних і геополітичних кордонів держав – учасниць ТІТМ; трансформація діяльності засобів масової інформації тощо. Економічні, правові та технологічні основи інформаційного суспільства.

Проблема незбалансованості міжнародної інформаційної сфери. Політичні, юридичні та технічно-фінансові аспекти незбалансування інформації.

Загальна характеристика основних положень Хартії глобального інформаційного суспільства 2000 р.

Політика Європейського Союзу у сфері створення інформаційного суспільства.

Політика США, Великобританії, Франції та інших розвинених країн щодо формування на своїй території інформаційного суспільства. Політика країн СНД у сфері формування інформаційного суспільства. Перспективи створення інформаційного суспільства в Україні.

Література [5; 6; 10; 13; 16; 18; 20; 24; 26; 29–34; 37; 41; 42; 44]

Тема 4. Перші спроби використання інформації в політичних цілях. Політичні процеси в сучасних умовах та роль інформації

Політичні процеси в античному світі та використання інформації під час виборів, проголошення нової політики урядами, диктаторами, сенатом.

Середньовіччя і “темрява інквізиції” в Європі, розвиток інформаційного забезпечення на Далекому Сході. Політичні процеси з питань поширення нового бачення розвитку світу та винаходи у сфері інформації суспільства.

Політична інформованість у XVIII ст. та розвиток політичного життя. Перехід від традиційного поширення інформації до поширення її за допомогою новітніх технологій.

Сучасна палітра політичного світу з різноманітністю поглядів і систем їх реалізації в соціальному середовищі.

Нові види і форми поширення інформації серед політичних міжнародних формувань. Особливості розвитку політичної інформації за допомогою газет. Проблеми висвітлення політичних процесів сучасними ЗМІ.

Значення газетної інформації для розвитку громадського життя, особливий захист журналістів як носіїв соціальної інформації.

Література [22; 25; 37; 51; 52]

Тема 5. Новітні технології та їх використання в політичних процесах

Спеціальна система передавання інформації через супутниковий зв'язок та її значення. Супутникова мережа засобів масового зв'язку світового значення та її використання державами. Діяльність між-

народних організацій ІНТЕЛСАТ, ІНМАРСАТ, ЄВТЕЛСАТ та ІНТЕРСУПУТНИК з урегулювання супутникового зв'язку.

Інтернет як новітня мережа загальносвітового поширення інформації. Загальна характеристика правового регулювання діяльності абонентів Інтернету, серверних центрів тощо. Спеціальні газетні та журнальні публікації в мережі Інтернет. Міжнародна система розвитку інформації та її значення для розвитку людства.

Література [11–26; 30; 34; 40; 43; 47; 49]

Тема 6. Національне та міжнародне інформаційне право

Поняття інформаційного права. Сфера дії національного інформаційного права. Система інформаційного права. Предмет регулювання та суб'єкти інформаційного права. Принципи національного інформаційного права. Джерела та принципи інформаційного права України.

Поняття міжнародного інформаційного права. Предмет і методи регулювання міжнародного інформаційного права. Суб'єкти міжнародного інформаційного обміну. Джерела міжнародного інформаційного права. Поширення загальних принципів міжнародного права на міжнародну інформаційну сферу. Спеціальні принципи міжнародного інформаційного права.

Співвідношення міжнародного інформаційного права та національного інформаційного права.

Література [1–52]

Тема 7. Діяльність міжнародних організацій у міжнародній інформаційній сфері

Міжнародні організації, що займаються проблемами збалансованого обміну інформацією. Характерні риси організацій у галузі зв'язку.

Діяльність ООН та її структурних підрозділів у міжнародній інформаційній сфері. Програма розвитку ООН (ПРООН). Діяльність Економічної та Соціальної Ради щодо сприяння подоланню проблеми “інформаційної прірви” між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються.

Основні напрями діяльності ЮНЕСКО в інформаційній сфері. Основні програми ЮНЕСКО з вирішення світових інформаційних проблем: Програма “Комунікації на службі людству” 1984 р., Міжна-

родна програма розвитку комунікацій 1989 р., “Комунікація на службі людству, або Нова комунікативна стратегія ЮНЕСКО” 1995 р., Програма “Інформаційне суспільство для усіх” 1996 р., Програма ЮНЕСКО “На шляху до комунікативного та інформаційного суспільства 2000–2001 рр.”.

Історія розвитку та роль Поштового союзу у забезпеченні обміну інформацією між державами, юридичними і фізичними особами. Роль Міжнародного союзу електрозв'язку у рівномірному розвитку комунікативних процесів між державами. Діяльність Ради Європи та Європейського Союзу в міжнародній інформаційній сфері. Право Європейського Союзу щодо інформаційного забезпечення держав — членів цієї організації. Європейська конференція адміністрацій пошт і електрозв'язку. Діяльність НБСЕ в інформаційній сфері. Розвиток інформаційних процесів на теренах СНД. Інші міжнародні міжурядові організації в інформаційній сфері.

Міжнародні неурядові організації в інформаційній сфері: Організація 19-ї статті, Міжнародна федерація з інформації та комунікації, Всесвітня асоціація християнської інформації, Міжнародна асоціація дослідників комунікації, Міжнародна організація журналістів тощо.

Література [29–37; 40–42; 45; 46; 49; 52]

Тема 8. Міжнародні стандарти свободи слова

Універсальні міжнародні документи про використання особою інформації та її поширення: Загальна декларація прав людини, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права.

Доповідь Голдберга про свободу.

Особливості поширення інформації для використання її дітьми. Форми позитивної дискримінації з урахуванням моральних норм різних країн.

Європейські стандарти поширення та використання інформації. Відповідальність держав, які порушують міжнародні правила щодо діяльності журналістів та осіб, які бажають отримувати інформацію.

Українське законодавство з питань правової регламентації одержання та поширення інформації. Законодавство країн Європи (Великої Британії, ФРН, Франції та ін.) про використання та поширення інформації.

Стандарти доступу до інформації та її поширення в Україні, їх відповідність міжнародним стандартам.

Література [1–52]

Тема 9. Захист особистих даних

Визначення поняття “право на приватність”. Історичний розвиток змісту права на приватність. Чотири види приватності, встановлені міжнародно-правовими актами. Інформаційна та комунікативна приватність. Створення міжнародних стандартів для узгодження національних положень щодо захисту персональних даних.

Діяльність Ради Європи у сфері захисту персональних даних. Комісія експертів з приватності та комп'ютерів. Загальна характеристика основних документів, прийнятих Радою Європи у сфері захисту персональних даних.

Дослідження питань, пов'язаних із транскордонними потоками даних, Організацією Економічної Співпраці і Розвитку. Загальна характеристика основних документів, прийнятих Організацією Економічної Співпраці і Розвитку у сфері захисту персональних даних.

Діяльність Європейських Співтовариств та Європейського Союзу щодо захисту персональних даних. Стандарти захисту персональних даних, встановлені Європейськими Співтовариствами та Європейським Союзом. Загальна характеристика основних документів, прийнятих в рамках Європейських Співтовариств та Європейського Союзу.

Захист персональних даних на теренах СНД.

Література [9; 11; 15; 16; 19; 41; 42; 46]

Тема 10. Інформаційна безпека та інформаційні війни

Основні функції системи забезпечення національної безпеки в усіх сферах її діяльності. Поняття інформаційної безпеки та її напрями. Зміст стратегії інформаційної безпеки. Поняття, види та основні ознаки інформації, що потребує захисту. Об'єкти захисту інформації (документи, програми ЕОМ, ноу-хау, бази даних, тексти, на яких зафіксована інформація тощо). Найважливіші види інформації, яких стосується проблема інформаційної безпеки. Власники інформації, що потребує захисту. Класифікація інформації за ступенем її таємності. Визначення поняття “захист інформації”.

Інформаційна безпека як глобальна проблема захисту інформації, інформаційного простору та інформаційного суверенітету, а також як проблема інформаційного забезпечення прийняття урядових рішень. Визначення понять “інформаційна загроза”, “інформаційна інтервенція” та “інформаційний тиск”. Мета інформаційної війни. Технологічний та ідеологічний аспекти інформаційної війни. Інформаційні

війни в економічній, військовій і культурній сферах: відмінність і взаємозв'язок.

Зовнішні інформаційні загрози: загроза інформаційному простору; загроза інформаційному суверенітету; загроза внутрішній стабільності; загроза діяльності державного або недержавного органів і фірм. Внутрішні інформаційні загрози: загроза національній безпеці; загроза впливу на свідомість суспільства; загроза доступу до інформаційних ресурсів країни.

Засоби здійснення міжнародних інформаційних операцій: психотехнології, інформаційна інфраструктура, комп'ютерне забезпечення, вплив на міжнародну думку. Поняття, основні риси та види інформаційної зброї (комп'ютерні віруси, “троянський кінь”, “чорний хід” тощо).

Загальна характеристика концепцій державної інформаційної безпеки в різних країнах світу. Характерні риси концепції державної інформаційної безпеки США. Загальна характеристика законодавства Великобританії, Німеччини, Франції та КНР у сфері забезпечення національної інформаційної безпеки.

Основні закони України у сфері національної інформаційної безпеки. Проблеми та перспективи розвитку національної інформаційної безпеки України.

Література [1–52]

Тема 11. Світовий ринок інформаційних технологій

Структура і характеристики світового та європейського ринків інформаційних технологій.

Головні тенденції розвитку сучасного іноземного інформаційного ринку: стійке зростання обсягу ринку інформаційних технологій (ІТ), збільшення інвестицій в інформатизацію, зростання прибутків від ІТ. Висновок IDC щодо тенденцій на інформаційному ринку.

Основні фактори впливу на ринок ІТ Європи: процес лібералізації національних ринків; скорочення фрагментарності європейського ринку; формування нових стратегій діяльності національних фірм у загальноєвропейському масштабі; відкрита конкуренція у світовому масштабі і відкритість національних ринків; зниження частки вартості і кількості продажів апаратних засобів і зростання частки програмного забезпечення; масове поширення мережевих систем та Інтернету.

Структура і характеристики ринку інформаційних послуг США. Пріоритетні напрями розвитку ІТ: мікроелектроніка; високошвидкісні мережеві технології; мережеві програмні технології; комп'ютерне розпізнавання прямої людської мови. Основні принципи федеральної державної політики США в галузі ІТ.

Література [26; 29; 30; 41; 42]

Тема 12. Інтернет як новітня мережа загальносвітового поширення інформації

Історія створення та етапи розвитку мережі Інтернет. Інтернет як новітня мережа загальносвітового поширення інформації. Визначення та характерні риси Інтернету. Можливості мережі Інтернет. Міжнародно-правове забезпечення розвитку Інтернету. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства 2000 р. щодо розвитку глобальної мережі Інтернет. Загальна характеристика основних положень спеціального комюніке з організації і управління Інтернетом, прийнятого Європейською комісією 11 квітня 2000 року.

Розвиток електронної торгівлі в різних країнах світу: проблеми та перспективи.

Проблеми Інтернету: порушення прав інтелектуальної власності, права людини на недоторканність приватного життя та захист персональних даних, поширення недостовірних відомостей і таких відомостей, що ганьблять, в Інтернеті, порушення виборчого законодавства в Інтернеті. Проблеми доменного імені. Міжнародна система освіти за допомогою Інтернету.

Роль Інтернету в міжнародних інформаційних війнах.

Правове регулювання деяких проблем Інтернету на міжнародному рівні. Проблеми правового регулювання Інтернету в різних країнах світу. Питання формування спеціальних норм і застосування існуючих.

Правове регулювання Інтернету в Україні. Стан комп'ютерної злочинності в Україні.

Література [5; 10; 11; 16; 24; 32; 41; 42; 44; 48]

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Роль поширення інформації для розвитку суспільства.
2. Генезис розвитку інформації у світі.
3. Особливості відносин у галузі комунікацій і комунікативних технологій.
4. Роль інформації та її місце у громадському житті народів.
5. Заснування першої міжнародної організації, що виконує роль міжнародного поширювача інформації, — Поштового союзу.
6. Міжнародна політика ООН у галузі інформацій та комунікацій.
7. Діяльність Ліги Націй щодо захисту осіб, які збирають і поширюють інформацію.
8. Міжнародно-правова програма розвитку комунікацій.
9. Міжнародна політика ООН у галузі інформацій та комунікацій.
10. Програма ЮНЕСКО “Інформаційне суспільство для всіх”.
11. Європейська політика зі створення інформаційного суспільства.
12. Вхідження України в інформаційне суспільство.
13. Міждержавні угоди щодо використання інформаційного простору країн — учасниць СНД для поширення інформації.
14. Законодавство України про інформаційне забезпечення суспільства та кожної особи зв’язком, про застосування міжнародного правового регулювання глобальних мереж зв’язку.
15. Регулювання діяльності транснаціональних корпорацій (ТНК) з урахуванням розвитку міжнародних інформаційних потоків.
16. Політична інформованість у XVIII ст. та розвиток політичного життя.
17. Перехід від традиційного поширення інформації до поширення її за допомогою новітніх технологій.
18. Забезпечення закритості інформації, яку направляє особа, та система збереження інформації під час передачі повідомлення за допомогою мережі Поштового союзу.
19. Діяльність Поштового союзу в Україні.
20. Значення інформації в діяльності політичних сил світу.
21. Значення газетної інформації для громадського життя.
22. Особливий захист журналістів як носіїв соціальної інформації.
23. Політичні процеси і поширення інформації.
24. Поширення інформації між колишніми республіками СРСР за допомогою супутників.

25. Сучасне правове регламентування використання кіберпростору на території країн СНД.
26. Особливості правового користування інформацією для громадян країн, що входять до Ради Європи.
27. Право Європейського Союзу щодо інформаційного забезпечення та специфіка імплементації міжнародних норм у внутрішній правопорядок держав — членів цієї організації.
28. Європейські стандарти щодо поширення та використання інформації.
29. Право людини збирати, використовувати та поширювати інформацію.
30. Міжнародна система освіти за допомогою Інтернет.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Поняття інформації як глобального явища у сучасному світі.
2. Роль поширення інформації для розвитку суспільства, становлення інститутів держави та права.
3. Позитивні та негативні наслідки інформатизації сучасного суспільства.
4. Позитивні та негативні аспекти глобалізації інформаційної сфери.
5. Види інформації.
6. Класифікація джерел інформації.
7. Поняття та види засобів масової інформації.
8. Поняття інформації з обмеженим доступом.
9. Право на інформацію в Конституції України.
10. Право власності на інформацію.
11. Міжнародна інформація та її функції.
12. Джерела міжнародної інформації.
13. Відкриті та закриті джерела міжнародної інформації.
14. Міжнародний інформаційний простір.
15. Складові поняття “міжнародна інформація”.
16. Основні історичні етапи розвитку засобів накопичення та поширення інформації (“інформаційні революції”).
17. Проблема незбалансованості міжнародної інформаційної сфери.
18. Поняття та принципи інформаційного суспільства.
19. Етапи становлення інформаційного суспільства.
20. Охарактеризуйте ознаки інформаційного суспільства.

21. Окінавська хартія інформаційного суспільства, прийнята “великою вісімкою” в липні 2000 р.
22. Політика Європейського Союзу у сфері створення інформаційного суспільства.
23. Державна інформаційна безпека.
24. Напрями інформаційної безпеки та її завдання.
25. Види та ознаки інформації, що потребує захисту.
26. Інформаційні війни.
27. Інформаційні загрози та їх різновиди.
28. Види засобів ведення інформаційних війн.
29. Концепції державної інформаційної безпеки в різних країнах світу.
30. Концепція державної інформаційної безпеки України.
31. Об'єктивна необхідність правового регулювання суспільних відносин в інформаційній сфері.
32. Поняття міжнародного інформаційного права та особливості його джерел.
33. Історичні передумови виникнення міжнародного інформаційного права.
34. Значення Заключного акта Наради з питань безпеки та співробітництва в Європі (1975 р.) для формування міжнародного інформаційного права.
35. Спеціальні принципи міжнародного інформаційного права.
36. Загальні принципи міжнародного права і міжнародне інформаційне право.
37. Взаємозв'язок і взаємодія міжнародного та внутрішньодержавного інформаційного права.
38. Юридична відповідальність за порушення норм міжнародного інформаційного права.
39. Основні форми міжнародного співробітництва в інформаційній сфері.
40. Правове регулювання у сфері комунікацій на регіональному рівні.
41. Заснування перших міжнародних організацій в інформаційній сфері.
42. Діяльність ООН та її спеціалізованих установ щодо вдосконалення правового регулювання у сфері міжнародного інформаційного права.
43. Діяльність Комітету ООН з питань публічної інформації.

44. Причини та наслідки заснування Всесвітнього поштового союзу.
45. Всесвітній поштовий союз: загальна структура та сучасні напрями діяльності.
46. Діяльність ООН у галузі інформації та телекомунікації.
47. Правові проблеми регулювання діяльності транснаціональних корпорацій в інформаційній сфері.
48. Діяльність ЮНЕСКО у міжнародній інформаційній сфері.
49. Роль ООН у забезпеченні вироблення узгодженої політики та правових норм з питань становлення й розвитку міжнародного інформаційного права.
50. Діяльність Європейського Союзу в міжнародній інформаційній сфері.
51. Діяльність Ради Європи в міжнародній інформаційній сфері.
52. Питання правового забезпечення особи інформацією в Європейській конвенції про захист основних прав і свобод людини, 1950 р.
53. Співробітництво в міжнародній інформаційній сфері в рамках СНД.
54. Співробітництво України з Європейським Союзом в інформаційній сфері.
55. Європейська конференція адміністрацій пошт і електров'язку.
56. Міжнародний союз електров'язку.
57. Міжнародна організація супутникового зв'язку.
58. Міжнародні неурядові організації в інформаційній сфері та їх вплив на міжнародну інформаційну сферу.
59. Гарантії права на інформацію в Україні.
60. Основні принципи інформаційних відносин в Україні.
61. Українське законодавство про використання засобів комунікації.
62. Законодавство України про інформаційну забезпеченість особи та суспільства.
63. Правова регламентація отримання та поширення інформації в Україні.
64. Закон України "Про інформацію" та його значення для реалізації принципів міжнародного інформаційного права.
65. Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні.
66. Право на інформацію в Конституції України.
67. Гарантії інформаційного суверенітету України.

68. Міжнародна інформаційна діяльність за законодавством України.
69. Стандарти доступу до інформації та її поширення в Україні.
70. Обмеження на поширення певних видів інформації у міжнародному інформаційному праві.
71. Заборона пропаганди війни, ідей расової нетерпимості в міжнародному інформаційному праві.
72. Роль міжнародних організацій щодо забезпечення реалізації права особи на інформацію.
73. Допустимість обмеження права людини на інформацію.
74. Доступ особи до інформації про себе.
75. Положення Пакту про громадянські та політичні права 1966 р. щодо права на інформацію.
76. Загальна декларація прав людини про право на інформацію.
77. Європейські стандарти свободи слова.
78. Доповідь Голдберга про свободу слова.
79. Документи Ради Європи у сфері доступу до інформації про особу.
80. Документи Організації Економічної Співпраці і Розвитку у сфері доступу до інформації про особу.
81. Документи Європейського Союзу та Європейських співтовариств у сфері доступу до інформації про особу.
82. Правове регулювання транскордонного теле- та радіомовлення.
83. Поняття та складові Інтернету. Історія створення Інтернету.
84. Проблеми правового регулювання мережі Інтернет.
85. Досвід різних держав щодо регулювання Інтернету.
86. Правове регулювання Інтернету в Україні.
87. Право на вираження поглядів в Інтернеті.
88. Захист авторських прав в мережі Інтернет.
89. Правова відповідальність за поширення забороненої інформації в Інтернеті.
90. Інтернет в інформаційних війнах.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Конституція України*, 1996 р.
2. *Закон України “Про інформацію”* // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 34.

3. *Закон України “Про державну таємницю”, 1994 р.*
4. *Указ Президента України “Про деякі заходи відносно захисту інтересів держави в інформаційній сфері”.*
5. *Указ Президента “Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні” від 31 липня 2000 р.*
6. *Указ Президента “Про додаткові заходи щодо безперешкодної діяльності засобів масової інформації, дальшого утвердження свободи слова в Україні” від 9 грудня 2000 р.*
7. *Загальна декларація прав людини 1948 р.*
8. *Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 р.*
9. *Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод 1950 р.*
10. *Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства 2000 р.*
11. *Конвенція Ради Європи про захист особистості у зв’язку з автоматичною обробкою персональних даних 1981 р.*
12. *Угода про полегшення міжнародних обмінів візуальними й звуковими матеріалами освітнього, наукового і культурного характеру 1949 р. під егідою ЮНЕСКО.*
13. *Угода про співробітництво в області інформації 1992 р. (СНД)*
14. *Резолюція ГА ООН 37/92 від 10 грудня 1982 р. про принципи використання державами штучних супутників Землі для міжнародного безпосереднього телевізійного мовлення.*
15. *Резолюція № 2 4-ї Європейської конференції міністрів з політики в області засобів масової інформації “Журналістські свободи та права людини” 1994 р.*
16. *Резолюція № 1 Європейської конференції міністрів з політики в області засобів масової інформації “Вплив нових комунікаційних технологій на права людини і демократичні цінності” 1997 р.*
17. *Заява 4-ї Європейської конференції міністрів з політики в області засобів масової інформації “Про порушення журналістських свобод” 1994 р.*
18. *Резолюція 820 (1984) Парламентської асамблеї Ради Європи “Про відносини парламентів держав із засобами масової інформації” 1984 р.*
19. *Рекомендації Комітету Міністрів ЄС щодо питання забезпечення приватності під час користування мережею Інтернет.*

20. *Рішення* про Концепцію формування інформаційного простору СНД 1996 р.
21. *Концепція* формування інформаційного простору країн – учасниць СНД: Автономний док. Виконавчого Секретаріату СНД. – М., 1996.
22. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. Вип. 3. Ч. 2. С. 58–63. (Національна інформаційна політика України).
23. *Вашингтон Плетт*. Информационная работа стратегической разведки. – М., 1997. – Разд. “Источники информации”.
24. *Абдеев Р. Ф.* Философия информационной цивилизации. – М., 1994.
25. *Афанасьев В. Г.* Социальная информация и управление обществом. – М., 1975.
26. *Бизоньо П., Пачи А.* Европейское сообщество и роль информации: цели, исследовательские программы и деятельность в 1994–1998 гг. – М., 1999.
27. *Голдберг С.* Доступність інформації для громадськості: Доповідь про свободу. – Вашингтон, 1995.
28. *Д’Арсі Ж.* Право на комунікацію: Пер. з фр. – Париж, 1980.
29. *Ермишина Е. В.* Международный обмен информацией: Правовые аспекты. – М., 1989.
30. *Зернецька О. В.* Нові засоби комунікацій. – К., 1989.
31. *Зернецька О. В.* Нові підходи ООН у галузі комунікацій. ООН у системі міжнародних відносин. – К., 1995.
32. *Інформаційне суспільство – виклик для Європи: Матеріали V наради Комітету Міністрів Ради Європи у галузі інформації та комунікацій, 11–12 грудня 1997 р., Греція, Салоніки // Політика і час. – 1998. – № 2. – С. 87–110.*
33. *Кашлев Ю. Б.* Массовая информация и международные отношения. – М., 1981.
34. *Коломієць В.* Міжнародні інформаційні системи. – К., 2001.
35. *Колосов Ю. М., Кузнецов В. И.* Международное право. – М., 1995.
36. *Концептуальные подходы и основные направления по формированию информационного пространства государств – участников СНГ. – Минск, 1995.*
37. *Копылов В. А.* Информационное право: Учебник. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Юрист, 2003.
38. *Лопатин В. Н.* Информационная безопасность России: Человек. Общество. Государство: Монография. – СПб., 2000.

39. *Лукашук И. И.* Международное право. Общая часть. — М., 1996.
40. *Лукашук И. И.* Международное право. Особенная часть. — М., 1998.
41. *Макаренко Є. А.* Європейська інформаційна політика. — К., 2000.
42. *Макаренко Є. А.* Інформаційне суспільство, політика, право в програмній діяльності ЮНЕСКО. — К., 2002.
43. *Мак-Брейд Г.* Багато голосів — один світ. Міжнародна комісія з вивчення проблем комунікацій. Заключна доповідь: Пер. з англ. — Париж, 1997.
44. *Масуда Е.* Информационное общество как общество постиндустриальное. — Нью-Йорк, 1978.
45. *Муравйов В.* Формування нових правових зв'язків між Україною і Європейським товариством // Укр. часопис міжнар. права. — 1992. — № 3. — С. 96–110.
46. *Обзор* международной комиссии по изучению проблем коммуникаций: Автономный док. Междунар. комис. по изучению проблем коммуникаций (бюл. 23–28).
47. *Почетцов Г. Т.* Теорія комунікацій. — К., 1996.
48. *Почетцов Г. Т.* Інформаційні війни. — К., 2001.
49. *Степко О.* Проблеми розвитку інформаційних технологій в діяльності ООН // Вісн. КНТЕУ. — 2002. — № 3.
50. *Фред Вайн Гарнер.* Основи федеральної інформаційної політики. Огляд конгресу Сполучених Штатів. — К., 1996.
51. *Хеллак Т.* Печать, радио и телевидение в ФРГ: Пер. с нем. — Бонн, 1996.
52. ЮНЕСКО: Основные документы в области коммуникаций. — Париж, 1996.

Додаткова

1. *Декларація ЮНЕСКО* про основні принципи, які стосуються вкладу засобів масової інформації у зміцнення миру і міжнародного взаєморозуміння, в розвиток прав людини і в боротьбу проти расизму, апартеїду й підбурювання до війни 1978 р.
2. *Декларація* про захист приватності в глобальних мережах ОЕСР 1998 р.
3. *Директива ЄС* про захист фізичних осіб стосовно автоматизованої обробки персональних даних та безперешкодного руху цих даних від 24 жовтня 1995 року.

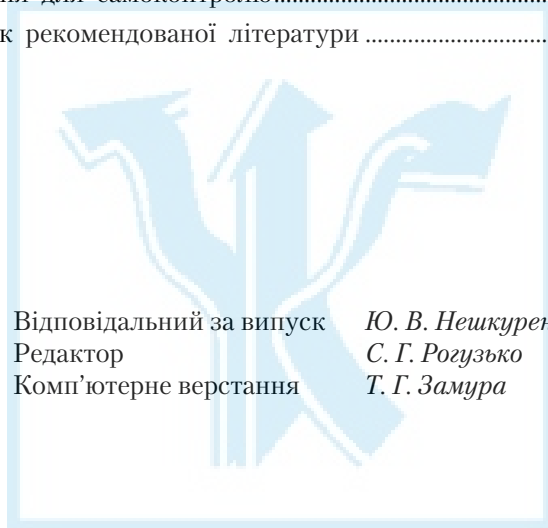
4. *Резолюція* ГА ООН 110 (II) про заборону пропаганди війни від 3 листопада 1947 р.
5. *Резолюція* ЄС “Про захист прав індивідів стосовно технічного розвитку й обробки даних” 1979 р.
6. *Рекомендації* Комітету Міністрів ЄС щодо питання забезпечення приватності під час користування мережею Інтернет.
7. *Рекомендації* про Керівні принципи щодо безпеки інформаційних систем Ради ОЕСР 1992 р.
8. *Рекомендації* про Керівні принципи щодо політики у галузі криптографії ОЕСР 1997 р.
9. *Модельний* контракт на забезпечення еквівалентного захисту персональних даних у контексті питання транскордонних потоків даних Європейських Співтовариств і Міжнародної Торгової Палати 1992 р.
10. *Постанова* ВРУ від 2 червня 1999 р. “Про підсумки парламентських слухань “Інформаційна політика України: стан і перспективи”.
11. *Антонюк А. О.* Основи захисту інформації в автоматизованих системах. — К., 2003.
12. *Власихин В.* Миллер против Калифорнии // Эротика и порнография в решениях Верховного суда США // Российская юстиция. — 2001. — Вып. 5, май. — С. 74.
13. *Глашев А. А.* Европейский суд по правам человека: порядок подачи и рассмотрения жалоб // Законодательство. — 2000. — Вып. № 6. — С. 32.
14. *Гончак Я., Гнидюк Н.* Свобода інформації та виконавча гілка влади. — К., 2002.
15. *Дубас О.* Інформаційний розвиток сучасної України у світовому контексті. — К., 2004.
16. *Захаров С. Е.* Прослушивание телефонов в международном праве и законодательстве одиннадцати европейских стран. — Х., 1999.
17. *Круг Питер.* В США принят закон о телекоммуникациях // Бюл. ЗиП СМІ. — 1996. — Вып. 3(19), март. — С. 9.
18. *Майн Х.* Средства массовой информации в Федеративной Республике Германии. — М.: Коллоквиум, 1996.
19. *Мей К.* Інформаційне суспільство: скептичний погляд: Пер. з англ. — К., 2004.
20. *Мельников Ю., Теренин А.* Нападение на информационные системы банков из Интернета // Финансовые рынки и ценные бумаги. — 2000. — № 4.

21. *Пазюк А. В.* Захист прав людини стосовно персональних даних: Міжнародні стандарти. — К.: МГО, 2000.
22. *Почетцов Г. Т.* Інформація и дезінформація. — К., 2001.
23. *Пшеничний Г. М., Хруль В. М.* Правовые и этические нормы журналистской деятельности в документах // Журналистика и право: Вып. 11. — М.: Центр “Право и СМИ”, 1998.
24. *Селиванов М. В.* Защита права на компьютерную программу: теория и практика: Учеб.-практ. пособие. — Х., 2004.
25. *Сойстер М. Б., Барон С. С.* Об исках должностных лиц государства и общественных деятелей, о клевете в печати // Бюл. ЗиП СМИ. — 1997. — Вып. 6(34), июль. — С. 4–6.
26. *Соколов А. В., Степанюк О. М.* Защита от компьютерного терроризма. — СПб., 2002.
27. *Соснін О.* Державна інформаційна політика і свобода слова // Політика і час. — 2003. — № 3. — С. 11–15.
28. *ФЗГ.* “Понятия чести и достоинства, оскорбления и ненормативности в текстах права и средств массовой информации”. — М.: Права человека, 1997.
29. *ФЗГ.* Гласность — 2000. Доклад, комментарии, очерки / Под ред. А. К. Симонова. — М.: Галерея, 2001. — С. 49–156.
30. *Цена слова:* Из практики лингвистических экспертиз текстов СМИ в судебных процессах по защите чести, достоинства и деловой репутации.
31. *Чиж І.* Україна: шлях до інформаційного суспільства. — К., 2004.
32. *Энтин М. Л.* Правовое регулирование прессы за рубежом. — М., 1992.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Міжнародна інформація”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Міжнародна інформація”	5
Теми контрольних робіт	13
Питання для самоконтролю	14
Список рекомендованої літератури	17

Відповідальний за випуск *Ю. В. Нешкуренко*
Редактор *С. Г. Рогузько*
Комп'ютерне верстання *Т. Г. Замура*

МАУП

Зам. № ВКЦ-2431

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП